

ВИЗНАЧЕННЯ МАРКЕРІВ ЖУВАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЛЯ ОЦІНКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ЗУБО-ЩЕЛЕПНОЇ СИСТЕМИ

К.Д. Тончева, Д.М. Король, Д.Д. Кіндій, В.Д. Кіндій, І.В. Запорожченко
Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

Ефективність жування – один із показників здоров'я людини в цілому, а оцінювання виконання функції подрібнення та підготовки харчової грудки до подальшого перетравлення можна вважати фактично чи не єдиним об'єктивним критерієм для визначення ступеня цієї ефективності [1].

Спроби вдосконалення жувальних проб у сучасних умовах призвели до комбінації використання сучасних нехарчових матеріалів у якості тестового матеріалу з можливістю комп'ютерного аналізу результатів жування. Останній компонент дозволяє не тільки отримати точний числовий результат, що легко інтерпретується, а й архівувати одержані дані для подальшого клінічного та статистичного зіставлення та аналізу [2, 3, 4].

Мета дослідження – за допомогою запропонованого вдосконаленого способу проведення жувальної проби визначити найбільш показові маркери для оцінки якості жувальної ефективності.

У дослідженні взяли участь 60 осіб віком від 17 до 25 років, середній вік становив 18,25р., яких розподілили на дві групи:

1 група – чоловіки – 28 осіб (46,7%)

2 група – жінки – 32 особи (53,3%)

Був використаний власний алгоритм підготовки тестового матеріалу та проведення процедури у здорових осіб молодого віку без дефектів твердих тканин зубів та зубних рядів. Зразками для жувальної проби виступала колоїдна маса агар-агару у вигляді циліндрів з висотою 10 та

діаметром 20 міліметрів. Для подрібнення зразків пропонувалося зробити 10 звичних жувальних рухів, після чого усі фрагменти тестового матеріалу ретельно збиралися, промивалися, просушувалися та проводили цифровий аналіз.

У результаті цифрового аналізу отримали наступні дані: загальна кількість фрагментів тестового зразка у групі чоловіків коливалася в діапазоні 175-808, середнє значення становило 362, а середня площа фрагментів коливалась у діапазоні 65,06-204, її середнє значення – 124. У групі жінок загальна кількість фрагментів – 90-508, середнє значення – 309, діапазон середньої площі фрагментів становив 68,46 – 323, середнє значення – 143.

Враховуючи отримані дані дослідження, дійшли висновку, що *збільшення кількості фрагментів та зменшення їх площі свідчить про високу жувальну ефективність*, а отже більш якісне пережовування їжі, що і спостерігалось у групі чоловіків. У групі жінок ми побачили меншу кількість фрагментів та більшу середню площу, що свідчить про меншу жувальну ефективність та, відповідно, гіршу обробку їжі.

У результаті статистичного аналізу була виявлена залежність між жувальною ефективністю та статтю. Загальна ефективність жування чоловіків виявилася більшою на 15%.

Отже, отримані числові результати доводять, що *показники загальної кількості фрагментів у жувальній пробі та середньої площі фрагментів є найбільш важливими маркерами жувальної ефективності*.

Література

1. Van der Bilt A. Assessment of mastication with implications for oral rehabilitation: a review / A. Van der Bilt // J Oral Rehabil. – 2011. – № 38 (10). – С.754 – 780.
2. Король Д.М. Методика функціонального определения жевательной эффективности /Д.М. Король, И. В. Скубий, Р.В. Козак, Ф.А. Черевко,

В.В. Пехньо // Приволжский научный вестник. – 2015. – №5 – 2(45) – С.82 – 85.

3. Линовицкая Е.А. Усовершенствование методики цифровой регистрации жевательной эффективности в динамике / Е.А. Линовицкая, В.Г. Белогурова, Г.О. Маляр, Д.М. Король, Р.В. Козак // Молодежный научный форум : Естественные и медицинские науки. Электронный сборник статей по материалам VI студенческой международной заочной научно-практической конференции. – М. : МЦНО, 2013. – №6 (6). – С.43 – 49. – URL: [http://www.nauchforum.ru/archive/MNF_nature/6\(6\).pdf](http://www.nauchforum.ru/archive/MNF_nature/6(6).pdf) (дата обращения: 08.05.2015).
4. Скубій І.В. Спосіб функціонального визначення жувальної ефективності у пацієнтів молодого віку (експериментальна модель) / І.В. Скубій, Д.М. Король, Д.Д. Кіндій, О.Д. Оджубейська // Вісник проблем біології і медицини. – 2015. – Вип. 2, Том 2 (119). – С.217 – 221.